



# OBEZŘETNOST SE VYPLÁCÍ

Průvodce nejen pro seniory





Při své práci se často setkáváme se staršími lidmi, kteří se dostali do nelehké životní situace. Dobře víme, že není vždy jednoduché se v některých problémech zorientovat a najít z nich rychlé a bezpečné východisko. Kromě seriózních podnikatelů kolem nás působí i řada lidí, kteří zneužívají naší důvěřivosti, využívají našich tužeb ušetřit nebo něco získat a přitom spoléhají na naši nedostatečnou informovanost a schopnost bránit se. Známé a přitom stále hojně navštěvované předváděcí akce pro seniory jsou pouze jedním z příkladů.

Do rukou se Vám dostává brožura, ve které jsme se snažili na konkrétních životních osudech přiblížit, jak snadno se můžeme dostat do nesnází. Chtěli jsme Vám však především nabídnout doporučení, jak se v uvedených situacích zachovat a jak je případně řešit. Věříme, že Vám brožura může být k užitku, ať už se s problémy setkáte sami, nebo lidé ve Vašem okolí.

Naše zkušenosti ukazují, že pokud si nejsme jisti, vyplatí se obrátit na nezávislou odbornou pomoc. V závěru proto uvádíme kontakty na tři plzeňské organizace, které nabízejí bezplatné poradenství.

Přejeme Vám, abyste se popisovaným nesnázím dokázali vyhnout.

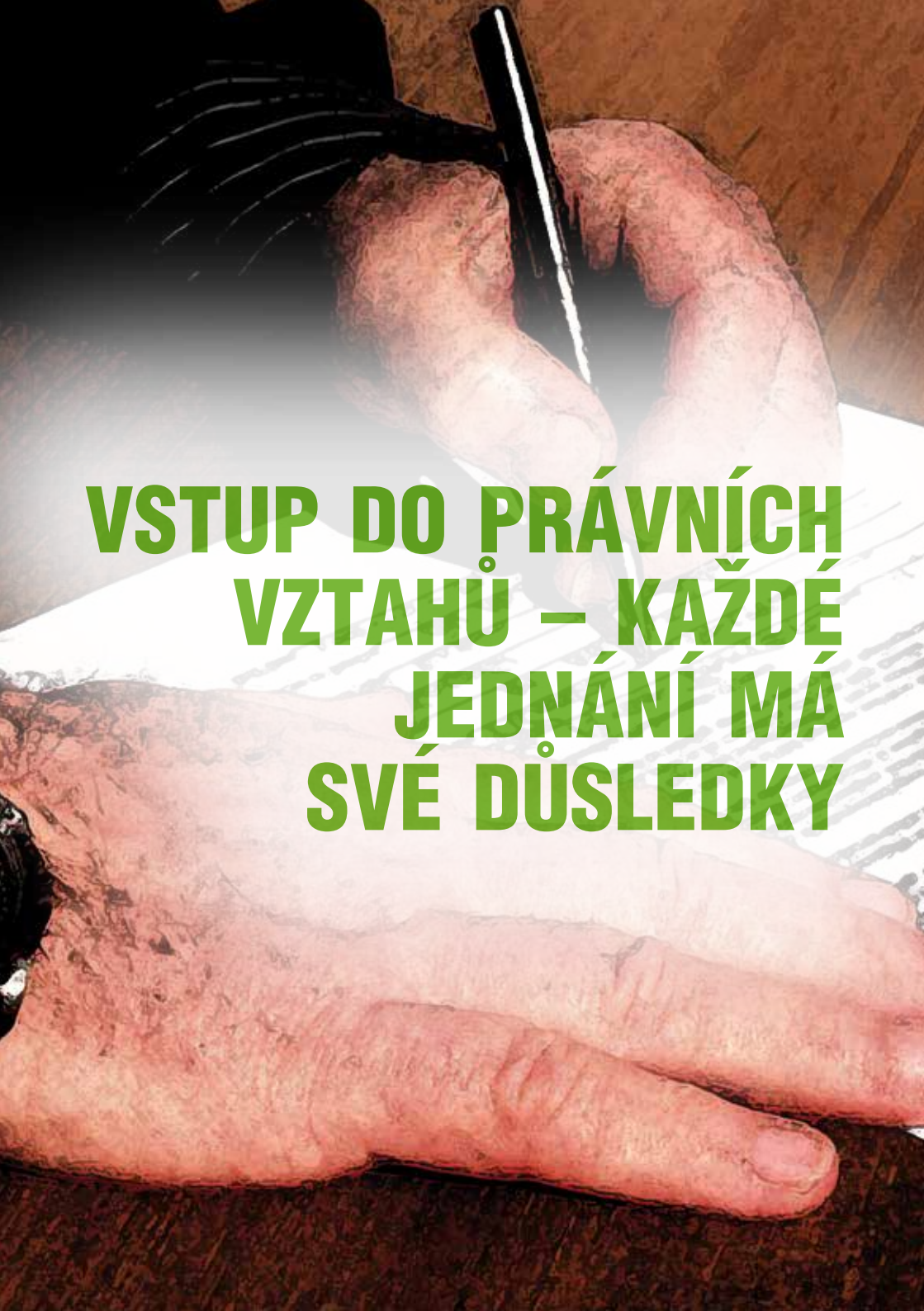
S úctou

Mgr. Aleš Kavalír,  
*ředitel plzeňské pobočky společnosti  
Člověk v tísni, o. p. s.*

Ing. Aleš Průša,  
*vedoucí Odboru bezpečnosti a prevence  
kriminality Magistrátu města Plzně*

Průvodce připravili pracovníci společnosti Člověk v tísni, o.p.s.

Vydání průvodce podpořil Magistrát města Plzně,  
Odbor bezpečnosti a prevence kriminality.



**VSTUP DO PRÁVNÍCH  
VZTAHŮ – KAŽDÉ  
JEDNÁNÍ MÁ  
SVÉ DŮSLEDKY**

## CHYBA PANA ANTONÍNA

Pan Antonín (65 let) si přivydělával k důchodu drobnými pracemi na stavbách. Neměl pracovní smlouvu, nikdy se však nevyskytl sebemenší problém, a tak se tím netrápil. Jednou ho navštívil majitel stavební společnosti s tím, že se brzy chystá kontrola z inspektorátu práce, které bude třeba pracovní smlouvu doložit. Zaměstnavatel proto odvezl pana Antonína k notáři, kde podepsal nějaké listiny, které měly být pracovní smlouvou. Zanedlouho poté stavební společnost ukončila činnost a dala výpověď všem svým zaměstnancům. Pan Antonín příliš nelitoval a těšil se, že si alespoň užije naplno důchodu. Brzy nato se však v jeho poštovní schránce začaly

objevovat dopisy, ve kterých jej majitelé různých společností vyzývali k úhradě plateb za bývalého zaměstnavatele. Pan Antonín se domníval, že se jedná o omyl. S prvními žalobami ale panu Antonínovi došlo, že listiny, které u notáře podepsal, nebyly pracovní smlouvou, nýbrž něčím docela jiným.

Pan Antonín udělal velkou chybu, když podepsal dokumenty, o kterých nevěděl, co obsahují. Neseznámil se tak s právy a povinnostmi, které z jejich podpisu vyplývaly. Pan Antonín se v současné době s bývalým zaměstnavatelem soudí a celou věc šetří policie. Statistické dluhy, které nezpůsobil, však již nyní musí splácet.

Cílem této kapitoly je upozornit na to, že i zdánlivě nepodstatná rozhodnutí (zejména pak podpis nějakého dokumentu) mohou vést k nemalým obtížím. V takových okamžicích je třeba věnovat pozornost svému jednání a zejména pak důsledně domýšlet jeho následky.

Nejvíce problémů při vstupu do právních vztahů většinou vzniká z neznalosti. Vždyť kolik lidí si vůbec přečte dokument, který podepisuje? Některým situacím nepřisuzujeme velký význam a právě tyto se mohou stát v našem životě osudové.



## V TABULCE UVÁDÍME PŘÍKLADY RIZIKOVÝCH JEDNÁNÍ A JEJICH MOŽNÝCH NÁSLEDKŮ:

RIZIKOVÉ JEDNÁNÍ	MOŽNÉ NÁSLEDKY
Vstup do právních vztahů s neznámou osobou	Nemůžeme si prověřit, zdali ostatní účastníci právního vztahu nemají „špatnou pověst“, nevíme, na koho se obrátit v případě problémů.
Přislíbení osobní účasti na akcích, o kterých nic nevíme (např. předváděcí akce, kde je slibováno množství výher a produktů zdarma)	Můžeme se dostat na místa, která neznáme, která se nám nelíbí, kde na nás může někdo vyvíjet nátlak.
Neznalost dokumentů, které podepisujeme	Neznáme svá práva a povinnosti, nevíme, jak se bránit.
Neporozumění obsahu dokumentu (např. smlouvy), který podepisujeme	Neznáme reálný dopad našeho rozhodnutí, nevíme, co máme dělat, jaké nám hrozí sankce.
Jednání pod nátlakem	Jsme nuceni učinit něco, co jsme nechtěli.
Nereagování na telefonáty, dopisy	Ztrácíme možnost vyjednávání a kontrolu nad situací, protože nevíme, co se po nás chce, neděláme dobrý dojem na ostatní účastníky.
Odkládání řešení nepříjemného problému	Nemáme dostatek času na získání informací, ztrácíme možnost pro vyjednávání.

## JAK LZE RIZIKOVÝM SITUACÍM PŘEDEJÍT, ANEBO JE ŘEŠIT?

1. **Prověřujte si osoby, s nimiž vstupujete do právních vztahů.** Informujte se na důsledky svého jednání.
2. Než cokoliv podepíšete, **přečtete si to a nechte si dobu na rozmyšlenou.**
3. Pokud něčemu nerozumíte, **neštyďte se poradit.**
4. Nikdy **nejednejte pod nátlakem.**
5. Pokud se vyskytne nějaký problém nebo nedorozumění, řešte jej, **nedělejte „mrtvého brouka“.**
6. **Neodkládejte nepříjemná jednání** nebo řešení problémů na poslední chvíli.
7. **Nenavštěvujte cizí místa,** kde se můžete ocitnout sami, bez pomoci.

### ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ

Než se k něčemu zavážu, rozmyslím si dopady svého rozhodnutí.

Dokumenty si před podpisem řádně přečtu  
a pokud něčemu nerozumím, poradím se.

Nepřistupuji na jednání, jestliže byl na mě činěn nátlak.

Pokud se vyskytne nějaký problém, řeším jej včas.



**ČERPÁNÍ PŮJČEK –  
NÁSTRAHY A RIZIKA**

## NEŠTASTNÉ PŮJČKY PANÍ MARIE

Paní Marie (58) je více než třicet let šťastně vdaná. Její manžel pracuje jako vrátný a ona se i přes své zdravotní obtíže snaží příležitostně si přivydělat. Před třemi měsíci jí pronajímatel bytu sdělil, že její nájemní smlouva již nebude prodloužena, a tak se bude muset přestěhovat. Marie okamžitě začala hledat nové bydlení. Všichni potenciální pronajímatelé však vyžadovali úhradu nemalé kauce. Jelikož Marie neměla dostat peněz, půjčila si u společnosti, o které se dočetla v novinách. Po přestěhování Marie zjistila, že byt není v tak dobrém stavu, jak se zdálo a že vyžaduje jisté úpravy. Marie si zároveň chtěla pořídit nové vybavení, a tak si vzala další půjč-

ku. Zanedlouho však přišel její manžel nečekaně o zaměstnání. Manželé tak postupně nezvládali splácet své půjčky a později ani nájem, zálohy na služby a energie, poplatky za telefon.

Příběh paní Marie není zcela ojedinelý. Nečekanou situaci (nutnost uhradit kauci) se rozhodla řešit čerpáním půjčky. I přes absenci jakýchkoli finančních rezerv se spoléhala na dosavadní jistoty (stálé zaměstnání manžela, občasné přivýděvky z brigád) a rozhodla se pro čerpání půjčky další. Jakmile však došlo k výraznému snížení příjmů v důsledku ztráty zaměstnání jejího manžela, nastalo i výrazné zhoršení celé její životní situace.

Tato kapitola je věnována tématu čerpání půjček, hrozbě zadlužení, ale zejména konkrétním návodům jak případné finanční obtíže řešit, či jim předejít. Následující text stručně předsta-

vuje základní principy, které je vhodné dodržet před čerpáním jakékoli půjčky a dále postupy pro řešení možných obtíží s jejím hrazením.





## CO DĚLAT, NEŽ SE ROZHODNEME SI PŮJČIT:

Důkladně si promysleme, zda si skutečně musíme peníze půjčit. Zjistíme, zda bychom si nemohli půjčit peníze od někoho známého, komu věříme.

Dříve než si půjčíme peníze od nějaké společnosti, zjistíme si o ní předem potřebné informace.

Smlouvu o půjčce nepodepisujeme v sídle společnosti. Půjčíme si ji domů, kde si ji v klidu před podpisem přečteme.

Před podpisem smlouvy se o jejím obsahu poradíme s někým, komu důvěřujeme.

Neznáme-li někoho takového, obrátíme se na bezplatnou, odbornou pomoc, kde nám řeknou, zda je pro nás smlouva výhodná.



## CO DĚLAT, KDYŽ JSME SI PŮJČILI A NEMŮŽEME SVÉMU ZÁVAZKU DOSTÁT:

Jestliže nemůžeme řádně hradit své závazky, písemně komunikujeme s věřitelem (nejlépe formou doporučených dopisů, které doložíme).

Vždy posíláme splátky (i nižší hodnoty), které si můžeme dovolit a máme o jejich zaslání doklad.

Nenecháváme se zastrašit psychickým nátlakem. Víme, že takový postup je protizákonný.

Na jakoukoli písemnost včas reagujeme (nejlépe doporučeným dopisem, či dopisem s dodejkou).

Nevíme-li si s čímkoli rady, vyhledáme pomoc u někoho, komu důvěřujeme či u odborné, bezplatné služby.



## JAK TEDY KONKRÉTNĚ ŘEŠIT SVÉ FINANČNÍ/DLUHOVÉ OBTÍŽE?:

1. Na úplný začátek je nutné udělat si **kompletní přehled o svých příjmech a výdajích**. Je třeba zjistit, zdali není možné někde ušetřit (např. čerpáním levnějších služeb), popřípadě navýšit příjmy (přivýdělkem, čerpáním příspěvků apod.). Pokuste se také sladit termíny příjmů a výdajů tak, aby nedocházelo k pozdnímu hrazení závazků a tím i růstu dluhů.
2. Poté zjistěte **výši a podobu závazků** (komu a kolik dlužíte). Dluhy mohou vzniknout tak, jak tomu bylo v případě paní Marie, nesplácením půjček, nájemného, služeb, energií či jiných poplatků (TV, telefon..), ale také například neplácením zdravotního a sociálního pojištění či výživného, nehrazením pokut nebo kvůli ručení/spoludlužnictví a závazkům vzniklých v manželství.
3. Když víte, jaké máte závazky, je třeba si ověřit, zda jsou **hrazeny řádně a včas** (platíte je tomu, komu máte v požadovaném termínu a výši?)
4. Pakliže někde došlo ke zpoždění či hrazení závazku v nižších platbách, **co možná nejdříve zahajte (nejlépe) písemnou komunikaci s věřitelem** (tím, komu dlužíte). Vysvětlete mu svou situaci a pokuste se s ním **domluvit na splátkách, které jsou reálné**.
5. Pokud dohodu o nižších platbách **s věřitelem neuzavřete písemně, stále platí, že své původní závazky neplníte**. Pouze ústní domluva o hrazení dluhu v nižších splátkách vás tedy neochrání před možným soudním/exekučním vymáháním pohledávky.
6. Přestože věřitelé naléhají, **neslibujte jim nereálné splátky. Ještě více riskantní je snažit se řešit svou špatnou finanční situaci čerpáním další půjčky**. Tato půjčka vám totiž často pomůže jen v oddálení nevyhnutelného. Sice dojde k uhrazení dílčí splátky dřívějších dluhů, s novou půjčkou však vzniknou další dluhy, jejichž řešení je více a více komplikované.

7. Mnoho společností slibuje snadné čerpání vysokých půjček. Na první pohled by se mohlo zdát, že snad tyto společnosti ani nebudou chtít své peníze zpět. Osobní jednání s jejich zaměstnanci je většinou příjemné, bezproblémové. Brzy k nim začnete cítit důvěru a věřit, že vám chtějí opravu pomoci. Pravdou ale je, že tyto společnosti se půjčováním peněz živí. Jejich **cílem je tedy v první řadě vydělat peníze, nikoli pomáhat lidem v nouzi**. Nezřídka se proto uchylují k **nezákonným či minimálně nemravným praktikám**. Mezi nejčastější patří:

- Zamlčení podstatných informací.
- Neposkytnutí dostatku prostoru a času k podrobnému prostudování smlouvy.
- Uvádění důležitých informací drobným písmem či formou nesrozumitelných zkratk.
- Vytváření psychického nátlaku (např. na okamžité čerpání půjčky).
- Najímaní vymáhacích agentur, které se vydávají za exekutory, přestože jimi ve skutečnosti nejsou.
- Soudní řešení sebemenšího sporu, i když to není nezbytné.

8. Pakliže není vaše situace řešitelná jinak a skutečně se rozhodnete pro čerpání půjčky, **pečlivě vybírejte, u koho si peníze půjčíte**. Nespolehejte na příjemně znějící novinový inzerát jako paní Marie. Zajímejte se o historii společnosti, o reakce jejích zákazníků, všímejte si i těch nejmenších detailů (naléhají na vás pracovníci?, podávají vám informace srozumitelně?, poskytují vám dostatek času na to, si celou věc promyslet?, je vše, co podepisujete, jasné a čitelné?).

9. Některé společnosti pro poskytnutí úvěru vyžadují, aby si dlužník sehnal tzv. **ručitele, či spoludlužníka**. Podstatou ručení je to, že pakliže dlužník (např. váš blízký, kolega, soused) přestane svůj závazek splácet (a vy budete jeho ručitelem), nastupujete v hrazení závazku na jeho místo. Budete-li spoludlužníkem, máte stejné povinnosti jako samotný dlužník a bude muset závazek splácet od samého počátku. **Vždy si proto pečlivě promyslete, můžete-li někomu ručit, či být spoludlužníkem**. V praxi to často znamená, že budete muset celý závazek hradit sami.
10. Další zvláštností v oblasti dluhů/čerpání půjček jsou **závazky vzniklé za doby trvání manželství**. Je dobré vědět, že i když si půjčku vezme jen jeden z manželů, je za její hrazení odpovědný i ten druhý. Za závazky vzniklé v manželství tedy **zodpovídají oba manželé společně a nerozdílně!!!** Věnujte proto pozornost tomu, jak vaše polovička hospodaří s penězi, popř. zdali někde nemá závazky, které nehradí.
11. Pozor si dejte i na tzv. „**oddlužovací společnosti**“. Tzv. oddlužení/osobní bankrot je nástroj, který umožňuje řešení dluhové situace. Jedná se o právně a administrativně náročný proces, který řídí krajský soud. „Oddlužovací společnosti“ nabízejí vypracování dokumentů pro soud, popřípadě provázení celým soudním řízením. Často tak činí za nemalé finanční odměny (v rádech desítek tisíc korun), a to bez záruky úspěchu. Chcete-li se o oddlužení dovědět více, zkontaktuje organizace, které se této tématice věnují bezplatně, nebo se **informujte přímo na krajském soudě**. Ušetříte si tak mnoho starostí a nepochybně i financí.



## **ZÁVĚREČNÉ SHRUTÍ**

**Důkladně si promyslím, zdali (popř. u koho) si půjčím.  
Když nemohu hradit své závazky, ihned o tom písemně informuji  
své věřitele (ty komu dlužím).**

**Ani v takové situaci nejednám pod tlakem.  
Neslibuji nespílitelné. Nečerpám další půjčky.  
Vyhledám odbornou pomoc.**

# EXEKUCE – CO JE TŘEBA VĚDĚT

EXEKUČNĚ  
ZABAVENO

Tato věc byla dne 21. 11. 19  
dopřata do soudního manského věci

103E

17976/18

5

## KARLŮV ZABAVENÝ MAJETEK

Pan Karel (70 let) bydlí společně se svou manželkou a sedmiletým vnoučkem v bytě v Plzni. Zhruba před rokem s nimi sdílí domácnost také Karlův syn Petr. Petrovi se dlouhodobě nedařilo, zadlužil se a nebyl schopen hradit své závazky. Později byly jeho dluhy soudně vymáhány. Aby své rodině nepřidělal starosti, raději se Petr z domova s veškerým svým majetkem odstěhoval. O několik měsíců později však domácnost pana Karla navštívil exekutor s tím, že jeho syn dluží mnoho peněz, a tak dojde k za-

bavení Petrova majetku. Veškeré věci v domácnosti však patřily panu Karlovi a jeho ženě. I přes snahu pana Karla celou situaci vysvětlit, byl jeho majetek zabaven a odvezen z domácnosti.

Pan Karel opakovaně navštěvoval kancelář exekutora a dožadoval se navrácení svých věcí. Neznal však zákonné postupy a postupně byl celou situací zmožen. Přestal s exekutorem komunikovat, a tak byl jeho majetek definitivně prodán kvůli dluhům jeho syna.

Cílem této kapitoly je seznámit vás se základními pravidly exekučního řízení, stejně jako právy a pravomocemi exekutorů, tak abyste se dokázali snadno zorientovat v exekučním procesu a mohli případně řádně hájit svá práva.

Na úplný úvod je nutné říci, že exekuce není prvním krokem, ke kterému věřitelé (ti kterým dlužíme peníze) sahají ve snaze vymoci své pohledávky (peníze)

zpět. Pakliže se stane, že svůj dluh řádně nehradíte, obvykle vás věřitel nejprve vyzve k jeho dobrovolnému splacení. Pokud ani poté není závazek uhrazen, dojde k soudnímu vymáhání pohledávky. V rámci tohoto (tzv. nalézacího) řízení soud zkoumá, zda je pohledávka oprávněná a následně vydá usnesení, kde je uvedeno, kdo komu dluží, jaká je výše dluhu a do kdy je nutné dluh uhradit.

Jestliže ani v tento moment nedojde k uhrazení dluhu, požádá věřitel exekutora, aby mu s vymáháním pomohl. Exekuce tedy nenastává z ničeho nic.

Předchází jí soudní řízení, kde je možné napadat výši dluhu, či se bránit vymáhání něčeho, co být vymáháno nemá.

### V TABULCE UVÁDÍME NĚKOLIK PŘÍKLADŮ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ A TAKÉ DŮSLEDKY, KTERÉ Z NĚJ MOHOU PLYNOUT:

RIZIKOVÉ JEDNÁNÍ	MOŽNÉ NÁSLEDKY
Nedůsledné chování ještě před vznikem exekuce (nepřebírání pošty, neřešení problémů včas – nepředcházení soudním sporům)	Náš dluh se navýší o náklady na soudní vymáhání a náklady na právní zastoupení, ztratíme možnost odvolat se a bránit, hrozí nám exekuce.
Nedůsledné chování v rámci exekučního řízení (vyhýbání se komunikaci s exekutorem, neplnění domluvených splátek)	Ztratíme možnost se s exekutorem domluvit na splátkách a nemáme přehled o výši našich dluhů.
Nedostatečná obrana proti neoprávněnému postupu exekutora	Přijdeme o majetek či finance.
Sdílení společné domácnosti s dlužníkem	Přijdeme o majetek kvůli dluhům našich blízkých.





## JAK LZE UVEDENÝM SITUACÍM PŘEDEJÍT, PŘÍPADNĚ JE ŘEŠIT:

1. Ocitli jste se náhle v situaci, kdy nemáte z čeho uhradit vysoké vyúčtování za energie nebo jiný dluh, případně nezvládáte platit domluvené splátky? **Co nejdříve kontaktujte věřitele**, informujte ho o své situaci a požádejte o *splátkový kalendář* nebo o *odklad splátek*. Navrhněte řešení své situace. **S věřitelem komunikujte písemně**, a pokud se na něčem domluvíte osobně nebo telefonicky, trvejte na potvrzení vaší dohody písemnou formou. Přebírejte si poštu od věřitele, čtěte ji až do konce a VČAS na ni reagujte. Dodržujte uvedené lhůty! Pokud Vám přijde od soudu platební rozkaz a vy nesouhlasíte s uvedenou výší dluhu, braňte se včasným podáním *odporu proti platebnímu rozkazu*, a to do 15ti dnů od jeho doručení. Když si nevíte s něčím rady, nebojte se obrátit na někoho známého, nebo požádat o odbornou pomoc.
2. Pokud začne být dluh vymáhán exekučně, bude vám doručeno *vyrozumění o zahájení exekuce*. Do 15ti dnů od jeho doručení je možné podat exekutorovi *návrh na zastavení exekuce*, a to například tehdy, když je vymáhána nesprávná částka.
3. Existuje několik způsobů exekuce. Prvním z nich je **exekuce movitého majetku**, tj. zabavení movitých věcí dlužníka a jejich prodej. Dalším způsobem je **exekuce bankovního účtu**, který vám bude obestaven, nebudete k němu mít přístup a ztratíte i možnost jej zrušit. Můžete si z něj pouze jednorázově vybrat částku dosahující dvojnásobku životního minima. Třetím způsobem je **exekuce vašich příjmů** (mzdy, důchodu). V tomto případě vám bude každý měsíc srážena určitá částka a zůstane vám pouze nezabavitelný (minimální, zákonem garantovaný) obnos. Pokud by byl způsob exekuce nepřiměřený je třeba se do 15ti dnů písemně bránit u exekutora. Nepřiměřené například je, prodat drahý dům kvůli několika tisícovému dluhu, pakliže má dlužník dostatečný příjem.

4. V případě **exekuce movitého majetku** exekutor může zabavit pouze věci, které jsou ve vlastnictví dlužníka. Některé z nich ale v rámci exekuce zabaveny být nesmějí. Jde zejména o oblečení, hotovost do výše dvojnásobku životního minima, obvyklé vybavení domácnosti (postel, stůl, židle aj.) a to zejména pokud jsou v domácnosti nezletilé děti a dále jde o věci, jejichž prodej by byl v rozporu s morálními pravidly (snubní prsten, zdravotnické pomůcky aj.). Proti zabavení těchto věcí je opět nutné se u exekutora písemně bránit do 15ti dnů od doby, kdy se o jejich postižení exekucí dovíte.
5. Když **exekuce hrozí někomu, s kým sdílíte společnou domácnost**, ocitá se v riziku i váš majetek. Pokud tedy přemýšlíte nad tím, že u sebe necháte někoho bydlet, zajímejte se o to, jestli má nějaké dluhy a zda je platí. Nebojte se na to dotyčného zeptat. Pakliže jste se rozhodli, že u sebe takovou osobu bydlet necháte, sepište s ní podnájemní smlouvu, kde bude jasně stanoveno, jaký majetek je její a jaký majetek jí přenecháváte k užívání v rámci podnájmu.
6. Pokud **u vás bydlí někdo, na koho již byla exekuce uvalena**, zrušení trvalého bydliště ve vaší domácnosti nestačí. Exekutor může přijít tam, kde se dlužník reálně nachází a nikoliv jen tam, kde má trvalé bydliště. Pokud by vám exekutor zabavil vaši věc je třeba se co nejdříve na exekutora obrátit a doložit vlastnictví věci. Pokud vám exekutor nevyhoví, musíte se do 30ti dnů obrátit na soud.
7. V případě, že si nevíte rady se sepsáním jakékoli písemnosti, nebo se potřebujete poradit o samotném průběhu exekučního řízení, **vyhledejte odbornou pomoc**.



## **ZÁVĚREČNÉ SHRUTÍ**

**Řeším problémy včas, přebírám si poštu a písemně komunikuji s věřiteli.**

**Komunikuji i s exekutorem. Dodržuji domluvy, které s ním uzavřu.**

**Pokud mi byl zabaven majetek kvůli dluhům někoho jiného, či majetek který nesmí být předmětem exekuce, neprodleně zahájím písemnou komunikaci s exekutorem.**

**V případě, že sdílím domácnost s někým, kdo má dluhy, chráním svůj majetek sepsáním smlouvy dokládající mé vlastnictví.**

**Jestliže potřebuji s čímkoli poradit, vyhledám odbornou pomoc.**



# ZMĚNA DODAVATELE ENERGIE – OBEZŘETNOST SE VYPLÁCÍ

## PAVLOVO NEMILÉ PŘEKVAPENÍ

U pana Pavla (65 let) zazvonil obchodní zástupce jednoho z dodavatelů energie a začal se ho vyptávat, kolik platí za elektřinu. Následně mu nabídl o třetinu levnější služby. Obchodní zástupce hovořil velmi přesvědčivě a pan Pavel s ním nakonec podepsal smlouvu o dodávkách energie.

Radost pana Pavla skončila s první složenkou. Ta byla na jinou, podstatně vyšší částku zálohy, než která byla uvedena ve smlouvě. Pan Pavel byl zmatený, ale požadovanou částku raději zaplatil. Následně si pořádně přečetl smlouvu, kterou pode-

psal a zjistil, že cena elektřiny je složená ze dvou položek, z nichž jedna je opravdu levnější než u ostatních dodavatelů, ale ta druhá je podstatně vyšší. Uvědomil si, že v konečném součtu je pak cena za energii větší než u bývalého dodavatele elektřiny.

Pan Pavel se rozhodl odstoupit od smlouvy. Po společnosti následně požadoval vrácení přeplatků, které vznikly hrazením neúměrně vysokých záloh. Začalo několikaměsíční martyrium dopisů a telefonátů na jehož konci bylo vyúčtování, ve kterém společnost uznala jen malou část Pavlových přeplatků.

Ne každý dodavatel energie je solidní a nabízí takové ceny energií, které deklaruje. Při uvažování o změně dodavatele se proto vyplatí obezřetnost, jak při ověřování konkrétní nabídky, tak při jednání s obchodními zástupci. Informace, které

naleznete v tomto článku, mohou poskytnout vám či vašim blízkým určitý návod, na co je vhodné zaměřit svou pozornost při úvahách o změně dodavatele energií a čeho se naopak vyvarovat.

**V TABULCE UVÁDÍME MOŽNÁ RIZIKA A NÁSLEDKY SPOJENÁ SE ZMĚNOU DODAVATELE ENERGIÍ:**

<b>RIZIKOVÉ JEDNÁNÍ</b>	<b>MOŽNÉ NÁSLEDKY</b>
Neznalost celkové ceny energie a různých poplatků	Naše platby narostou o různé poplatky vyplývající ze smlouvy a všeobecných podmínek.
Záměrné matení prodejci ohledně výše záloh a výše poplatků	Ztratíme orientaci, snáze porušíme stanovené podmínky a budeme muset hradit smluvní pokuty ze strany dodavatele.
Rychlý podpis smlouvy	Podepíšeme i to, co je pro nás nevýhodné
Nevyžádání originálu podepsané smlouvy	Neznáme svá práva a povinnosti, nemůžeme se bránit.
Umožnění vstupu obchodního zástupce do domácnosti	Poskytneme obchodnímu zástupci více času na manipulaci a snáze podlehneme jeho nátlaku.



## JAK LZE TĚMTO RIZIKŮM PŘEDEJÍT A ČEHO SE VYVAROVAT:

1. **POKUD CHCETE ZMĚNIT DODAVATELE ENERGIE** zvažte dostupné nabídky na trhu a porovnejte je. Posuďte cenu a přečtěte si obchodní podmínky. Zaměřte se na různé poplatky, podmínky dodávek energií, podmínky odstoupení od smlouvy, sankce apod. To vše může cenu energií o hodně zvýšit. Zeptejte se na zkušenosti s konkrétním dodavatelem rodiny a známých.
2. **PŘEČTĚTE SI POŘÁDNĚ SMLOUVU** ještě před jejím podpisem. Pokud nebudete všemu ve smlouvě rozumět, nic nepodepisujte a projděte smlouvu s někým, komu důvěřujete.
3. Ve smlouvě samotné, není často uvedeno vše, co byste měli vědět. Věnujte proto pozornost **všeobecným obchodním podmínkám**, které zahrnují informace o odstoupení od smlouvy, sankcích, případných aktivačních a deaktivčních poplatcích či jiných platbách. Většina dodavatelů energií má všeobecné smluvní podmínky k dispozici jen v elektronické podobě na svých internetových stránkách. Trvejte na jejich vydání v tištěné podobě ještě před podpisem smlouvy.
4. **Při kontaktu s obchodním zástupcem dodavatele se ptejte na jméno, vyžadujte jeho služební průkaz a pracovní telefonní číslo.** V případě jakýchkoliv problémů bude těžké záležitost řešit, pokud jediná informace, kterou budete o prodejci mít je ta, že se jednalo o paní s černými vlasy. Budete-li mít pocit, že není něco v pořádku, zatelefonujte dodavateli za jehož obchodního zástupce se prodejce vydává a ověřte si jeho totožnost. Neposkytujte mu své osobní údaje, zejména když si nejste jisti, jestli Vám podává pravdivé informace, nebo když o nabízenou službu nemáte zájem.
5. **NEPOUŠTĚJTE PODOMNÍHO PRODEJCE DO DOMÁCNOSTI.** Jedná se o předem promyšlený trik. Pokud jej pustíte domů, bude mít více času přinutit vás k podpisu smlouvy, o kterou třeba ani nemáte zájem a bude pro vás obtížnější se ho zbavit.

6. Pokud váš dodavatel požaduje jinou výši poplatků, než která je uvedena ve smlouvě, **uplatněte reklamaci**. Ta musí mít písemnou podobu!
7. Jestliže jste **smlouvu uzavřeli mimo prostory obvyklé k podnikání obchodníka** (např. u vás doma), můžete od ní **písemně odstoupit** bez jakékoliv sankce do 14 dnů od jejího podpisu.

### ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ

Důkladně si promyslím, zdali (popř. u koho) si půjčím.

Když nemohu hradit své závazky, ihned o tom písemně informuji své věřitele (ty komu dlužím).

Ani v takové situaci nejednám pod tlakem.  
Neslibuji nespílitelné. Nečerpám další půjčky.  
Vyhledám odbornou pomoc.





AKCE

# PŘEDVÁDĚCÍ AKCE – SKUTEČNĚ VÝHODNÁ NABÍDKA?

11650-01  
Kuch. potrubí předem  
1  
On vaření

Adresa odměny má  
O.Š. INGA BUDYŇSKÉ LADNÉ  
Městská  
Okres Chot. 33  
307 01 PULDŮV  
Lepší pro příjem občanských přínosů, občani

Číslo účtu 11650  
Číslo účtu 10000000000000000000  
Číslo účtu 10000000000000000000  
Číslo účtu 10000000000000000000  
Číslo účtu 10000000000000000000

Občanské občanské přínosy  
JAM  
ZELENA  
U ZHO  
K ZER

## ALENA PODLEHLA NÁTĚLAKU

Paní Alena (81 let) žije sama v domě s pečovatelskou službou. Obtížně se pohybuje a velmi špatně vidí. Na procházky sama chodit nemůže, s úklidem a nákupy jí pomáhají pečovatelky. Protože jí chybí společnost jiných lidí, byla ráda, když u jejích dveří zazvonil příjemný mladý muž, obchodní zástupce jedné firmy, a nabídl jí možnost navštívit předváděcí akci s obědem zdarma. Paní Alenu na akci odvezl osobním automobilem. Po cestě se ještě zastavil ve vedlejších vesnicích pro další tři seniory. Paní Alena nikoho z nich neznala, nikoho ze známých nenašla ani na místě konání akce.

Na předváděcí akci už obchodní zástupce nebyl tak příjemný a pod velkým nátlakem paní Alenu „přesvědčil“, aby si koupila zboží za 34 000 Kč. Smlouvu podepsala přímo na místě a neměla možnost si ji v klidu

přečíst a s někým se o koupi poradit. Na naléhání zástupce navíc zaplatila hned na místě zálohu 1 000 Kč. Po skončení akce zavezl obchodní zástupce paní Alenu zpět a i přes opakované upozorňování, že zboží nechce, jí v bytě zanechal koupennou sadu hrnců a náradí pro kutily.

Paní Alena nevěděla, co má dělat. Bála se vše říct příbuzným, a tak o celé události s nikým nemluvila. Po dvou měsících ale přišla od obchodní společnosti upomínka a paní Alena se svěřila své sousedce. Po společné poradě se rozhodla napsat společnosti dopis a od kupní smlouvy odstoupit. Obratem jí však přišla odpověď, že již uplynula 14 denní lhůta pro odstoupení od smlouvy. Po paní Aleně tak v současné době společnost požaduje zaplacení 33 000 Kč a hrozí jí exekucním vymáháním dlužné částky.



V této kapitole se chceme věnovat předváděcím akcím a jejich rizikům. Je dobré si uvědomit, že cílem těchto akcí není nic jiného než zisk. Obchodníci chtějí prodat své zboží, které je mnohdy předražené a jeho kvalita neodpovídá popisu. Praktiky, které v některých případech obchodníci zástupci užívají, se dají označit za nekalé a nemají s dobrými mravy nic společného.

dy předražené a jeho kvalita neodpovídá popisu. Praktiky, které v některých případech obchodníci zástupci užívají, se dají označit za nekalé a nemají s dobrými mravy nic společného.

### V TABULCE UVÁDÍME RIZIKOVÁ JEDNÁNÍ SPOJENÁ S PŘEDVÁDĚCÍMI AKCEMI A JEJICH MOŽNÉ NÁSLEDKY:

RIZIKOVÉ JEDNÁNÍ	MOŽNÉ NÁSLEDKY
Návštěva předváděcí akce	Vystavíme se tlaku obchodníka (omezení pohybu, pohružky, křik apod.).
Podepsání kupní smlouvy bez všech potřebných informací a bez možnosti se o koupi s někým poradit	Musíme respektovat podmínky smlouvy. Stáváme se majiteli nepotřebného zboží mizivé hodnoty.
Podepsání úvěrové smlouvy na kupované zboží (na předváděcích akcích obchodníci často nabízejí zároveň půjčku na zboží)	Za předražené zboží zaplatíme ještě více (úroky, poplatky za zprostředkování úvěru, sankce za nesplácení...).
Mlčení o problému	Promeškáme lhůtu, ve které je možné od smlouvy odstoupit.
Nesplácení zboží	Každé neuhrazení řádné platby nám navýší splácenou částku. Budeme ohroženi exekucí.



## JAK TĚMTO RIZIKŮM PŘEDEJÍT:

1. **Neúčastněte se předváděcích akcí a odmítněte pozvání, kterých se vám dostane.** Obchodní zástupci jsou školeni, jak účastníky ke koupi přesvědčit. Jejich původní příjemné chování se velmi často mění, na koupi naléhají, vyhrožují tím, že nechají účastníky v místě konání akce. Výjimkou není ani zesměšňování účastníků a křik. Takovému tlaku je velmi těžké odolat.
2. Pokud se předváděcí akce zúčastníte, před případným podepsáním **kupní smlouvy** si ponechte dostatek času pro její přečtení. Pokud smlouvě nerozumíte, nepodepisujte ji. Odolejte tlaku obchodních zástupců.
3. V případě podpisu můžete **do 14 dnů od kupní smlouvy odstoupit.** Všechny závazky se odstoupením ruší – společnost vám musí vrátit zaplacené peníze a vy jí zboží. Nezapomínejte na to, že náklady, které jsou spojené se zasláním zboží zpět, hradíte vy.
4. Před případným podepsáním **smlouvy o úvěru (půjčce)** se znovu zamyslete nad tím, zda kupované zboží opravdu chcete. Pokud je úvěrová smlouva nesrozumitelná (chybějící všeobecné podmínky, je psána drobným písmem atd.) nepodepisujte ji.
5. **Pokud jste na předváděcí akci úvěrovou smlouvu podepsali, je možné od ní také odstoupit.** Odstoupení od úvěrové smlouvy však již není tak jednoduchý úkon a proto je vždy vhodné vyhledat odbornou pomoc.
6. Pokud máte problémy spojené s návštěvou předváděcí akce, nestyďte se a **obraťte se co nejdříve na někoho, kdo vám pomůže.** Nenechávejte si své problémy pro sebe, i když máte obavy z reakce okolí.



## **ZÁVĚREČNÉ SHRNTÍ**

**Předváděcím akcí se raději vyhýbám a nenavštívuji je.  
Uvědomuji si rizika, která jsou s nimi spojená.**

**Kupní ani úvěrovou smlouvu nepodepisuji pod nátlakem.  
Mám dostatek času na to, abych si je přečetl/a.  
Podepisuji jen to, čemu rozumím.**

**Vím, že mohu do 14 dnů koupené zboží bez sankcí vrátit.  
Zboží, které vracím, posílám prodejci zpět na dobírku  
a jeho zaslání hradím sám/sama.**



# RIZIKA BEZMEZNÉ POMOCI

pro Honzu

## NEČEKANÁ ZTRÁTA DOMOVA

Pan František (91 let), žil celý svůj život v bytě v Plzni na Slovanech. Před rokem mu bylo diagnostikováno těžké onemocnění plic. Lékaři mu nedávali velké šance na přežití. Pan František se proto rozhodl vypořádat svůj majetek a postarat se tak o své nejbližší. Na nejstarší dceru Elišku přepsal byt, ve kterém doposud bydlel. Synovi daroval

chatu a nejmladší dceři nemalý finanční obnos.

Pan František je ale bojovník a zákeřnou chorobu přemohl. Po několika měsících strávených v nemocnici se chtěl vrátit do svého bytu, který však jeho dcera začala pronajímat. Pan František se tak po 36ti letech, které zde strávil, nemohl domů vrátit.

Tato kapitola je věnována poněkud bolestnému, za to ne zcela ojedinělému tématu, a to situacím, kdy na seniory nepříjemným způsobem dopadá jednání jejich blízkých. Možná vás už nyní napadá, že vás samotné nic takového potkat nemůže. Se svými blízkými máte vřelé vzta-

hy a doposud Vás vždy provázeli všemi obtížemi, které vám život přichystal. I v takovém případě věříme, že by vám následující informace mohly být k užitku. Například v situaci, kdy se na vás obrátí váš známý, soused, bývalý spolupracovník s prosbou o radu.

V TABULCE UVÁDÍME PŘÍKLADY DALŠÍCH SITUACÍ, NA KTERÉ JE DOBRÉ DÁT SI POZOR:

RIZIKOVÉ JEDNÁNÍ	MOŽNÉ NÁSLEDKY
Darování majetku (nemovitosti, financí) blízkým	Ztrácíme možnost nakládat s tímto majetkem/ darem .
Půjčování financí a majetku blízkým	O zapůjčené finance, či majetek přijdeme, nebo se jejich navrácení budeme muset domáhat soudní cestou.
Podepsání smlouvy (o telefonních službách, úvěru apod.) za někoho blízkého	Musíme plnit závazky vyplývající ze smlouvy.
Sdílení společné domácnosti s blízkým, který má dluhy vymáhané exekučně	Přijdeme o vlastní majetek.

### JAK LZE TĚMTO SITUACÍM PŘEDEJÍT, PŘÍPADNĚ JE ŘEŠIT:

1. Máte-li v úmyslu **darovat majetek**, dobře si promyslete, proč to děláte a **jaké důsledky** by to pro vás mohlo mít. Darováním totiž **ztrácíte možnost s věcí/majetkem nakládat**. V případě nemovitosti je možné nechat si u notáře zřídit tzv. **věcné břemeno**, které vám zajistí její doživotní užívání. Obdarovaný příbuzný ale stejně může nemovitost pronajímat a nastěhovat k vám cizí lidi. Proto je vhodné sjednat si vyjma věcného břemena také písemnou smlouvu, ve které bude přesně uvedeno, kdo a v jakém rozsahu může nemovitost užívat.





2. Pakliže jste věc již darovali, můžete se **domáhat** jejího **navrácení**. Tento proces je ale značně obtížný. Nemůžete-li se na dobrovolném vrácení daru dohodnout, musíte se obrátit na soud. **Soudní řešení sporu však bývá nákladné a zdlouhavé.**
3. Obdobná situace nastává při **půjčování (financí, či majetku)**. V případě, že selže domluva a osoba, které jste věc půjčili, ji nechce dobrovolně vrátit, zbývá jen soudní řešení sporu. Nezapomeňte však na to, že **ste to vy, kdo musí doložit** vlastnictví. Když zapůjčení nemůžete doložit písemně ani očitým svědectvím, je šance na navrácení vašeho majetku velmi malá.
4. Z různých důvodů může být pro vaše blízké výhodné, abyste některé smlouvy podepsali místo nich (například smlouvu o odběru elektřiny, čerpání telefonních služeb, půjčky apod.). Myslete vždy na to, že **co je psané, je dané. Když smlouvu podepíšete, jste povinni ji plnit** (a to bez ohledu na domluvu s vašimi blízkými)
5. V případě, že u vás chce bydlet váš známý, je dobré věnovat pozornost tomu, **zdali nemá nějaké závazky, které nesplácí**. Exekutor totiž může přijít tam, kde dlužník (osoba vám blízká) reálně bydlí, nikoli jen tam, kde má trvalé bydliště!!! V takovém případě by mohl chtít exekutor zabavit i Váš majetek, pokud nedoložíte jeho vlastnictví.
6. Při pomáhání druhým, nezapomínejte **myslet také na sebe**. Pomoc blízkému by pro vás nikdy neměla být ohrožující!
7. Bohužel se někdy stává, že se blízcí dopouštějí na svých starších příbuzných fyzického či psychického násilí. Takové chování nemusíte v žádném případě trpět! Všechny závazky se odstoupením ruší – společnost vám musí vrátit zaplacené peníze a vy jí zboží. Nezapomínejte na to, že náklady, které jsou spojené se zasláním zboží zpět, hradíte vy.

## ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ

Darování či půjčování majetku si vždy pečlivě promyslím (ošetřím písemnou smlouvou).

Nepodepisuji smlouvu (ani jiný dokument) za nikoho jiného, nezavazuji se k ničemu, co nebudu moci sám/sama plnit.

Vím, s kým sdílím domácnost (vím o dluzích a jejich splácení).

Pomáhám jen dle svých možností a s ohledem na vlastní potřeby.



pro Honzu



## **KONTAKTY NA PLZEŇSKÉ ORGANIZACE, KTERÉ VÁM MOHOU BEZPLATNĚ PORADIT:**

### **Člověk v tísni, o.p.s.** *Regionální pobočka Plzeň*

Mikulášské nám. 17  
326 00 Plzeň

tel.: 377 240 090

**provozní doba**  
po – pá: 8.00 – 16.00

### **Občanská poradna Plzeň, o.s.**

Koterovská 41  
326 00 Plzeň

tel.: 377 456 468

**provozní doba**  
po, út, st: 9.00 – 12.00, 13.00 – 16.00  
čt: 9.00 – 12.00

### **Poradna při finanční tísni, o.p.s.**

Martinská 2  
301 00 Plzeň

tel.: 222 922 240  
bezplatná linka: 800 722 722

**provozní doba**  
každá druhá středa 10.30 – 15.30

*Do všech uvedených poraden je nutné se nejprve telefonicky objednat!*



2013 Plzeň



Bezpečné město



Člověk v tísni, o.p.s.  
2013

pro Honzu